

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ КОМП'ЮТЕРНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Г.В.О. директора

С.С. Луценко

серпень

2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ПРАКТИЧНУ ПІДГОТОВКУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
У ХАРКІВСЬКОМУ КОМП'ЮТЕРНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ**

Схвалено

Методичною радою коледжу

Протокол № 1

від «28» серпень 2023 р.

Педагогічною радою коледжу

Протокол № 1

від «31» серпень 2023 р.

I. Загальні положення.....	3
II. Види практичної підготовки та вимоги до програми практики.....	4
III. Бази практики.....	7
IV. Організація практичної підготовки.....	8
V. Підсумковий контроль.....	11
VI. Матеріальне та фінансове забезпечення практичної підготовки.....	12

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про практичну підготовку здобувачів освіти у Харківському комп'ютерному фаховому коледжі (далі – Положення) визначає основні засади організації, проведення, оцінювання та забезпечення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти у ХКФК (далі – Коледж).

1.2. Практична підготовка є однією з форм організації освітнього процесу та обов'язковою складовою освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, спрямованою на завершення формування набутих компетентностей та отримання досвіду їх застосовування, оволодіння сучасними формами організації праці, обладнанням, пристроями і технологіями відповідно до спеціальності, ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності.

1.3. Нормативно-правова база практичної підготовки складається з Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», інших законах та прийнятих відповідно до них підзаконних нормативно-правових актів, Положення про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 510 від 02.05.2023 р., Статуту ХКФК та Положення про організацію освітнього процесу у ХКФК.

1.4. Мета, завдання та зміст практичної підготовки визначаються в програмах практик на підставі нормативного змісту підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульованого у термінах результатів навчання в стандартах фахової передвищої освіти та розробниками освітньо-професійної програми.

1.4.1. Метою практичної підготовки здобувачів освіти Коледжу є узагальнення набутих теоретичних і практичних знань, одержання професійних навичок і умінь, що формують фахівців відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня фахового молодшого бакалавра та сприяють підвищенню якості підготовки фахівців.

1.4.2. Завданнями практичної підготовки є:

1) підготовка фахівців, які спроможні вирішувати виробничі завдання в сучасних ринкових умовах і володіти прийомами і методами, що є складовими новітніх технологій;

2) набуття навичок:

- прийняття самостійних рішень, виходячи з конкретних виробничих ситуацій;
- впровадження у виробництво прогресивних технологій та результатів наукових досліджень;
- співпраці з трудовим колективом;
- відповідної робітничої професії.

1.4.3. Одним із завдань практичної підготовки може бути оволодіння здобувачами фахової передвищої освіти спорідненою професією.

1.5. Практична підготовка здобувачів освіти передбачає безперервність і послідовність її проведення протягом навчання, що сприяє закріпленню відповідних компетентностей у майбутніх фахових молодших бакалаврів.

II. ВИДИ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ВИМОГИ ДО ПРОГРАМИ ПРАКТИКИ

2.1. Видами практичної підготовки є:

- навчальна практика;
- виробнича (технологічна) практика;
- переддипломна практика.

2.2. Перелік усіх видів практик для кожної освітньо-професійної програми, їх послідовність, форми, тривалість і строки проведення визначаються в навчальних планах.

2.3. Навчальна практика проводиться для завершення формування передбачених освітньо-професійною програмою компетентностей, ознайомлення з обладнанням, пристроями і технологіями відповідно до спеціальності.

2.3.1. Навчальна практика проводиться у спеціально відведений період навчального року або паралельно з навчальними заняттями з урахуванням тривалості навчального часу для здобувачів освіти та форми здобуття фахової передвищої освіти.

2.4. Виробнича, переддипломна практики проводяться для отримання досвіду застосування набутих компетентностей, використання обладнання, пристроїв і технологій відповідно до спеціальності, оволодіння сучасними формами організації праці та ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності. Завданням переддипломної практики також є збирання фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи (дипломного проекту).

2.5. Зміст і послідовність практик визначається програмами практик, які розробляються цикловими комісіями згідно з навчальним планом і затверджуються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу ХКФК.

2.5.1. Програма практики містить:

- назву практики із зазначенням її виду, опису, мети, основних завдань та форми підсумкового контролю;
- етапи, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання;
- вимоги до звітної документації та проведення підсумкового контролю;
- критерії оцінювання.

2.5.2. Вимоги та рекомендації щодо видів, форм перевірки рівня знань, умінь, навичок набутих здобувачами освіти під час практики, об'єднуються у Наскрізній програмі практик – основному навчально-методичному документі щодо практичного навчання за певною спеціальністю. Зміст Наскрізної програми практик має відповідати Положенню про практичну підготовку здобувачів фахової передвищої освіти, цьому Положенню та Положенню про організацію освітнього процесу у ХКФК.

2.6. Здобувачі фахової передвищої освіти дистанційної форми здобуття освіти проходять усі види практики, що визначені освітньо-професійною програмою та навчальним планом для денної форми здобуття освіти.

2.7. Здобувачі фахової передвищої освіти, які працюють відповідно до фаху, звільняються від проходження окремих практик із зарахуванням відповідних кредитів ЄКТС та проведенням контрольних заходів в порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу в ХКФК.

2.8. Здобувачам фахової передвищої освіти, які раніше здобули професійну (професійно-технічну), фахову передвищу або вищу освіту, проходження практичної підготовки визнається (зараховуються) на підставі порівняння результатів навчання або їм надається можливість проходження практик, що передбачають набуття інших компетентностей, визначених стандартами фахової передвищої освіти, професійними стандартами або результатів навчання з внесенням відповідних змін до їх індивідуальних навчальних планів.

2.9. Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та інформальної освіти, у тому числі у результаті трудової діяльності здобувача фахової передвищої освіти під час навчання або до його початку, або в разі проходження практики в умовах дистанційного навчання, визнаються в установленому Коледжем порядку як проходження відповідної практики.

2.10. Практична підготовка за дуальною формою здобуття фахової передвищої освіти та на робочому місці (на виробництві) здійснюється з урахуванням особливостей цієї форми здобуття освіти.

2.11. Практична підготовка здобувачів фахової передвищої освіти з особливими освітніми потребами проводиться з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей.

2.12. Під час проходження практичної підготовки забороняється використання праці здобувачів фахової передвищої освіти для цілей, не передбачених програмою практичної підготовки.

III. БАЗИ ПРАКТИКИ

3.1. Навчальна та виробнича практики проводяться в Коледжі, у тому числі у навчальних кабінетах, лабораторіях, де проводяться лабораторні і практичні заняття, навчальні, технологічні практики, а також за межами Коледжу на базах виробничої практики, що відповідають вимогам програми практики.

3.1.1. Вибір баз практики здійснює директор Коледжу, виходячи з їх спроможності забезпечити досягнення мети та виконання основних завдань відповідних практик та освітньо-професійної програми в цілому, окрім передбачених законодавством випадків.

3.1.2. За наявності державних замовлень на підготовку фахівців перелік баз практик надає орган, який формує замовлення. Під час підготовки фахівців за цільовими договорами з підприємствами, організаціями, установами бази практики зазначаються у цих договорах.

3.1.3. У випадку, коли підготовка фахівців здійснюється за замовленням фізичних осіб, бази практики забезпечують ці особи (з урахуванням всіх вимог Наскрісної програми практики та цього Положення) або Коледж, що визначається умовами договору на підготовку фахівця.

3.1.4. З базами практик (підприємствами, організаціями, установами будь-яких форм власності) Коледж завчасно укладає договори на її проведення за встановленою формою, тривалість дії договору погоджується сторонами.

3.2. Здобувачі фахової передвищої освіти з дозволу відповідальних циклових комісій можуть самостійно підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для використання з наступним укладанням договору між Коледжем і базою виробничої практики.

3.2.1. Здобувачі фахової передвищої освіти можуть проходити практичну підготовку шляхом навчання на робочому місці в процесі трудової, незалежної професійної або підприємницької діяльності в порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу в ХКФК.

3.3. Вибір бази практики за межами території України здійснюється за згодою засновника закладу фахової передвищої освіти, крім випадків, коли це передбачено в договорі (контракті), що укладається між Коледжем та фізичною або юридичною особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо її оплати.

3.3.1. Не може бути базою практики підприємство, установа, організація, заклад з іноземними інвестиціями держави, визнаної в установленому законодавством порядку державою-агресором або державою-окупантом, або підприємство, установа, організація, заклад, зареєстрований на території такої держави, або кінцевий бенефіціарний власник (контролер) якого є резидентом держави-агресора або держави-окупанта, або у разі, коли підприємство, установа, організація, заклад, їх філії має (мають) постійне місцезнаходження на території держави-агресора, держави-окупанта або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

3.3.2. Не можуть залучатись до проведення практичної підготовки здобувачів фахової передвищої освіти громадяни держави, визнаної в установленому порядку державою-агресором або державою-окупантом, або держави, що не визнає тимчасово окуповані території такими, що належать Україні.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

4.1. Організацію та проведення практичної підготовки здобувачів фахової освіти забезпечує директор Коледжу (окрім випадків, зазначених у п. 4.6.3).

4.1.1. Загальну організацію практичної підготовки та контроль за її проведенням у Коледжі здійснює заступник директора з навчально-виробничої роботи.

4.1.2. Навчально-методичний супровід, керівництво і контроль за виконанням програми практики забезпечує відповідальна за організацію практики циклова комісія, що визначається наказом директора Коледжу.

4.1.3. До керівництва практикою здобувачів освіти залучаються досвідчені викладачі відповідних циклових комісій, а також завідувачі відділеннями, які брали безпосередню участь в освітньому процесі, частиною якого є практика.

4.2. Керівник практики від Коледжу:

- перед початком практики контролює підготовленість баз практики та забезпечує або узгоджує до прибуття здобувачів освіти-практикантів проведення відповідних заходів;
- забезпечує проведення усіх організаційних заходів перед від'їздом здобувачів освіти а практику: інструктаж про порядок проходження практики та з охорони праці, надання здобувачам освіти-практикантам необхідних документів (направлення, програми, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, методичні рекомендації тощо);
- повідомляє здобувачів освіти-практикантів про систему звітності з практики, ухвалену ПЦК, а саме: подання письмового звіту, оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовку доповіді, повідомлення, виступу тощо;
- у взаємодії з керівником практики від бази практики забезпечує її проведення відповідно до програми;
- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту здобувачів освіти-практикантів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та техніки безпеки;
- у складі комісії приймає заліки з практики;
- подає голові ПЦК письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики здобувачів освіти-практикантів.

4.3. Перед початком практики директор Коледжу наказом про її проведення затверджує список здобувачів освіти, які направляються для проходження практики із зазначенням баз та строків практики.

4.4. Здобувачі освіти Коледжу під час проходження практики зобов'язані:

- до початку практики проконсультуватись у керівника практики щодо оформлення усіх необхідних документів;

- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати усі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести повну відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно подати необхідні звітні документи та захистити звіт за результатами практики.

4.5. Під час проведення навчальної практики академічна група може бути поділена на підгрупи з урахуванням Норм часу для планування та обліку навчальної роботи педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти, затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України № 686 від 18.06.2021 р.

4.5.1. Тривалість аудиторної роботи здобувача фахової передвищої освіти під час проведення навчальної практики не повинна перевищувати 24 академічних годин на тиждень.

4.5.2. Тривалість робочого часу здобувача фахової передвищої освіти під час проведення виробничої практики не повинна перевищувати тривалості робочого дня з урахуванням віку здобувача фахової передвищої освіти відповідно до законодавства.

4.6. Під час проходження практики здобувачі фахової передвищої освіти та керівники практики від Коледжу підпорядковуються внутрішньому трудовому розпорядку бази практики.

4.6.1. Керівники баз практики зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики, дотримання правил і норм охорони праці, безпеки життєдіяльності і виробничої санітарії відповідно до законодавства.

4.6.2. Базы практик в особі їх перших керівників разом з керівництвом Коледжу несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики здобувачів фахової передвищої освіти.

4.6.3. Організація практичної підготовки за межами України та відповідальність сторін визначається умовами договору або, у разі його відсутності, – забезпечується підприємством, установою, організацією (базою виробничої практики).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

5.1. Після закінчення кожної практики здобувачі фахової передвищої освіти звітують про виконання завдань для самостійної роботи та індивідуальних завдань, передбачених програмою практики.

5.1.1. Підсумковий контроль з навчальної практики передбачає виконання та захист індивідуальних завдань. Після закінчення практики здобувачі освіти здають диференційний залік та звіт з практики.

5.1.2. Формою звітності здобувача фахової передвищої освіти за результатами виробничої та переддипломної практики є звіт з практики. Звіт, оформлений відповідно до вимог програми практичної підготовки, подається керівнику практики від Коледжу впродовж трьох днів після завершення практики.

5.1.3. Письмовий звіт з практики, підписаний і оцінений керівником практики, повинен містити відомості про виконання здобувачем освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, мати розділи з охорони праці, висновки, пропозиції та інші пункти.

5.1.4. Звіт з практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) перед комісією, призначеною наказом директора Коледжу.

5.1.5. Звіт з практики зберігається в архіві (електронному архів) Коледжу протягом двох років.

5.2. Оцінювання результатів практик здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у ХКФК та вимог програми практичної підготовки.

5.2.1. Оцінка результатів практики враховується у загальному рейтингу успішності, що формується відповідно до пункту 13 Порядку призначення і

виплати стипендій, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України № 882 від 12.07.2004 р., при підведенні підсумків семестрового контролю.

5.3. За результатами виробничої або переддипломної практики, практичної підготовки в цілому здобувачу фахової передвищої освіти присвоюються повна або часткова професійна кваліфікація відповідно до законодавства.

5.4. У разі отримання незадовільної оцінки або невиконання програми практики здобувачу освіти надається можливість повторного проходження практики з наступним захистом звіту практики протягом двох місяців після дати завершення практики, передбаченої графіком освітнього процесу.

5.4.1. Завдання для повторного проходження практики, що надається керівником практики, виконується здобувачем освіти на власному робочому місці.

5.4.2. Здобувач освіти, який не виконав програму навчальної чи виробничої практики або за результатами такої практики отримав негативну оцінку, не включається до рейтингу при підведенні підсумків наступного семестрового контролю. У разі успішного повторного проходження практики, оцінка результатів за її проходження враховується у рейтингу відповідно до п. 5.3 цього Положення.

5.5. Підсумки практики обговорюються на засіданнях циклових комісій, а загальні підсумки підводяться на засіданні Педагогічної ради Коледжу не рідше одного разу протягом навчального року.

VI. МАТЕРІАЛЬНЕ ТА ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

6.1. Джерела фінансування практики здобувачів освіти коледжу визначаються формою замовлення на підготовку фахівців (державне або регіональне). Джерелами фінансування можуть бути також кошти підприємств, організацій, установ усіх форм власності або кошти фізичних осіб.

6.2. Основними статтями калькуляції витрат на практику можуть бути:

– оплата праці безпосереднього керівника практики;

- разові витрати на організацію і підведення підсумків практики (укладення договору, проведення інструктажів, вибір місця практики та ін.);
- витрати на матеріальне забезпечення практики;
- оплата консультацій, екскурсій, інших загальних заходів, які можуть проводитись спеціалістами без практики.

6.3. Оплата праці безпосередніх керівників практики від бази практики здійснюється Коледжем згідно з чинними на період практики ставками погодинної оплати праці працівників, зайнятих в усіх галузях народного господарства за проведення навчальних занять, із розрахунку 1 година на одного здобувача освіти на тиждень.

6.4. Під час практики у період роботи на робочих місцях і посадах з виплатою заробітної плати за здобувачами освіти зберігається право на одержання стипендії за результатами підсумкового контролю.

6.5. Оплата відряджень викладачам-керівникам практики та здобувачам освіти здійснюється згідно з чинним законодавством.

6.6. У разі неможливості при проведенні практики дотримуватися вимог Норм часу щодо чисельності здобувачів у групах (підгрупах) практики, а також інші організаційні питання практики, зокрема, щодо термінів і витрат часу на керівництво практикою, не визначені цим Положенням, встановлюються Коледжем відповідно до навчальних планів та фінансування.